

Ruimhartig = de ruimte in je hárt laten voelen

Inspreken bij de Rotterdamse Raadscommissie die over het Toeslagenschandaal gaat

Geachte Raadsleden en College,

U bent de herders van de stad. U waakt over het welzijn van alle bewoners. Daarvoor schept u verdeelsystemen. Die zorgen ervoor dat in alle behoeften wordt voorzien. Ze snijden de koek van onze welvaart in stukjes en delen die toe. Zo ontvangt de huizenkoper hypotheekaf trek en de gehandicapte een uitkering.

Helaas blijken uw verdeelsystemen scherpe messen te hebben. Die niet alleen de koek heel ongelijk verdelen ten gunste van de rijkere elite, maar wat erger is: ze beschadigen en vernielen levens van de bewoners waar u over zou waken. Het Toeslagenschandaal liet een spoor van vernieling achter. Duizenden gezinnen werden jarenlang in armoede gedompeld. Ze werden van hun eer beroofd en als fraudeur weggezet. De onterechte schuldenberg bracht kapotte relaties, ze ontwrichtte gezinnen, en beroofde tienduizenden kinderen van toekomst. Hun ontwikkeling stond stil. Vakanties werden opgeschort en het gebit verwaarloosd, een rijbewijs halen kon niet meer, dromen werden begraven. Weet u wat het is om vier jaar zonder water of twee jaar zonder stroom te moeten leven met je kinderen? Weet u hoe het voelt als de politie je kind thuis op komt halen en het wordt NEE-schreeuwend afgevoerd? Daar zijn geen woorden voor.

Maar in 2020 breekt het licht door. Het wás niet de schuld van de gedupeerden. Het Kabinet valt. Excuses komen. Het Rijk gaat repareren en geeft de gemeente nu alle middelen om er ruimhartig voor te zorgen dat de gedupeerde gezinnen via brede ondersteuning een frisse start kunnen maken.

En wat doet Rotterdam? We tuigen weer een soortgelijk verdeelsysteem op. Mensen moeten zichzelf aanmelden. Ze komen op wachtlijsten die bij de meesten langer dan een jaar duren. Dan komt er een wijkcoach die een plan van aanpak gaat maken. Zelf achter offertes aan. Wéér bewijzen dat iets echt nodig hebt. En áls je dan samen met je wijkcoach tot een plan komt, maar hopen dat de kwaliteitsmedewerker er geen streep door zet. De willekeur ook: de een krijgt meer voor elkaar dan de ander. De enkeling die aan het eind tevreden is kijkt nóg met pijn terug op het gevecht wat daarvoor gevoerd moest worden. We zitten in een Herstelschandaal. Beste mensen: het denken wat dit probleem veroorzaakte is ongeschikt om het op te lossen. Zie dat aub in.

Maandagavond waren we met ruim 30 gedupeerden bij elkaar. Drie raadsleden hadden hun schoenen aangetrokken om drie uur lang naast de gedupeerden te zitten en hun ervaringen te horen. Dat kan ik u allemaal aanbevelen. Daarmee doet u hen enorm veel goed! Daarmee zeiden deze drie: "You never walk alone, we staan naast jullie!" We zullen u na deze vergadering allemaal een uitnodiging geven. Het Toeslagenschandaal heeft huisgehouden onder de achterbannen van alle partijen. Iedereen is welkom.

U hebt dat kennis maken nodig. De Voortgangsbrief van de wethouder heeft namelijk belangrijke gebreken. Er staat niets in wat het perspectief van de gedupeerden schetst. Het ambtelijke perspectief is leidend. Het is een ernstig probleem, de gemeente doet haar uiterste best, het is ontzettend moeilijk voor onze werkers. Het rijk schiet met de afhandeling niet op. Daar kunnen wij niets aan doen maar we blijven onze processen optimaliseren... Maar de pijn die zij lijden doordat het Herstelteam werkt met niet-werkende manieren van hulp, daar leest u niet over.

De brief en de monitor laten u weten dat er nu 6600 erkend gedupeerden zijn en ruim 4000 in onderzoek. Dat door talloze goedwillende wijkcoaches en beleidsmedewerkers hard gewerkt is zodat nu met 2300 gedupeerden een plan van aanpak is gemaakt. Maar het belangrijkste ontbreekt: hoe het proces en de steun wordt ervaren. Geen impactmetingen. Het hele systeem is zonder hen bedacht, over hen uitgerold en zonder hen geëvalueerd. Die impact hebben we maandagavond opgehaald. Met redelijk schokkende data. Meer dan de helft van deze 30 staat/stond langer dan een jaar op de wachtlijst. De meesten krijgen te maken met een wissel van wijkcoach en is niet tevreden ver het proces en de steun. Maar het ergste: 64% vindt dat het met haar leven nu slechter gaat dan in 2021 36% is niet voor of achteruit... De grote meerderheid voelt zich dubbel gedupeerd. Voor hen is de manier van 'hulp geven' veel te systemisch, wantrouwend, controlerend. We horen ook verhalen dat het goed gaat, maar dat is eerder uitzondering dan regel en ligt er vaak aan dat iemand goed het woord kan doen.

Ik sluit af met de woorden van onze onvermoeibare trekker, Ninny Duarte Lopes. Ze zei me twee jaar geleden: "Ik ga strijden tot er serieus recht en herstel komt, omdat ik wil dat mijn kinderen op een dag de overheid weer durven vertrouwen." U hort het, deze stadgenoten staan niet tegenover u, ze willen naast u staan.

Lieve herders van de stad, dit zijn uw schapen. Zorg er alsjeblieft wat beter voor. Laat uw hárt spreken. Ze zijn het waard.

09-10-2024

Bram Dingemanse, ondersteuner bij de zelforganisatie van gedupeerden in Rotterdam